

Y tế cơ sở - loay hoay gỡ khó

(tiếp theo và hết)

KỶ 3: KHÔNG ĐỂ CƠ SỞ PHẢI LOAY HOAY... XOAY

Vừa khó vừa khổ từ lâu được coi là những thiệt thòi đặc biệt trong hoạt động của y tế cơ sở. Song những khó khăn kép dồn đến cùng lúc như hiện nay đã ảnh hưởng lớn đến chất lượng chuyên môn, chưa đáp ứng được yêu cầu khám chữa bệnh ngày càng cao của người dân. Cần sớm có giải pháp gỡ khó cho y tế cơ sở, để y tế cơ sở thực sự phát huy vai trò tuyến đầu trong công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân là những yêu cầu cấp bách cần triển khai ngay.

Cơ sở loay hoay... xoay

Trong khi kinh tế - xã hội cũng như y học ngày càng phát triển thì y tế cơ sở lại chịu cảnh thụ động, mất dần vị thế trong công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân. Được đầu tư hệ thống cơ sở vật chất cùng đội ngũ hàng nghìn cán bộ song nhiều trạm y tế thường xuyên trong cảnh đìu hiu, vắng bệnh nhân trong khi các bệnh viện tuyến trên luôn trong tình trạng quá tải là thực tế đã diễn ra từ lâu. Song khi các dịch bệnh xảy ra như dịch Covid-19 hơn 2 năm qua mới thấy hết vai trò của y tế cơ sở. Quá trình kiểm tra công tác phòng, chống dịch thời điểm dịch Covid-19 lây lan mạnh tại một số địa phương cho thấy không ít trạm y tế rơi vào lúng túng, chưa đáp ứng được yêu cầu phòng, chống dịch. Ông Phạm Hồng Thái, Phó Chủ tịch UBND huyện Quỳnh Phụ phân tích, cơ sở vật chất y tế xuống cấp nên công tác y tế dự phòng, khám chữa bệnh gặp nhiều khó khăn. Nhân lực thiếu, nhất là thiếu bác sĩ, cơ chế hoạt động của trạm y tế chưa rõ,



Trạm Y tế xã Hồng Việt (Đông Hưng) vui mừng tiếp nhận trang thiết bị mới từ dự án HPET.

chưa phân cấp rõ các dịch vụ của trạm nên việc khám chữa bệnh hạn chế. Từ đó thu nhập của người làm công tác y tế cơ sở còn khó khăn, bác sĩ chưa thiết tha về công tác tại y tế cơ sở. "Hoạt động đìu hiu không thu hút được cán bộ y tế về cơ sở, không thu hút được cán bộ về thì y tế cơ sở ngày càng đìu hiu" - đó

là vòng luẩn quẩn mà y tế cơ sở nhiều năm nay phải đối mặt và điều này ngày càng bộc lộ rõ nét hơn khi hệ thống y tế ngoài công lập đang phát triển mạnh, thu hút đội ngũ cán bộ y tế từ các đơn vị công lập chuyển sang. Thiếu trước, hụt sau, phải tu xoay sở là những gì cả y tế tuyến xã và huyện đang phải tháo

gỡ trong giai đoạn khó khăn của y tế cơ sở hiện nay. Bác sĩ Nguyễn Hải Hậu, Trạm trưởng Trạm Y tế xã Phú Lương (Đông Hưng) chia sẻ, bà đã có 30 năm làm trạm trưởng; trong sự phát triển nhanh chóng, hiện đại của ngành y tế thì đội ngũ cán bộ y tế cơ sở hầu như vẫn đang làm việc theo kiểu "tay không bắt giặc" bởi sự

đầu tư cho hoạt động của y tế cơ sở rất khiêm tốn. Ngoài một số trang thiết bị đơn giản, hàng năm kinh phí ngân sách cấp cho hoạt động của trạm y tế được 9 triệu đồng cho cả hoạt động y tế và dân số. Với số kinh phí này, trạm y tế lúc nào cũng trong cảnh thiếu trước hụt sau trong khi các chuyên viên về đạt chuẩn chuyên môn ngày càng cao. Như trong dịch Covid-19, ngay cả khẩu trang, quần áo bảo hộ nhiều thời điểm không có cho cán bộ sử dụng. Nếu không có sự tài trợ từ các đơn vị, cá nhân thì không biết đội ngũ cán bộ y tế cơ sở phải xoay sở như thế nào?

Bác sĩ Phạm Văn Hải, Giám đốc Trung tâm Y tế huyện Hưng Hà cho biết: Toàn huyện có 35 trạm y tế xã, thị trấn nhưng có đến 20 trạm chưa có bác sĩ. Để khắc phục khó khăn trong vấn đề nhân lực của trạm y tế xã, Trung tâm phải thực hiện điều động trạm thiếu ít sang trạm thiếu nhiều. Ngoài ra Trung tâm đẩy mạnh tuyên truyền vận động cơ sở hành nghề y được tu nhân trên địa bàn cùng phối hợp với trạm y tế xã làm tốt công tác khám chữa bệnh cho người dân.

Còn tại Quỳnh Phụ, để gỡ khó, theo như chia sẻ của ông Phạm Hồng Thái, huyện đã xây dựng đề án nâng cao cơ sở vật chất, bổ sung theo chủ yếu. Sau khi hoàn thành các công trình như trường học, trụ sở UBND xã... sẽ tham mưu để án tu bổ, nâng cấp hệ thống trạm y tế; đồng thời, để xuất cho trạm y tế tăng cường về chuyên môn, chuyển giao kỹ thuật, nâng cao trình độ, đời sống cho cán bộ y tế cơ sở.

Mặc dù mỗi địa phương đã chủ động tìm giải pháp gỡ khó cho mình song trong bối cảnh khó khăn của cả hệ thống y tế cơ sở như hiện nay thì rất cần sự quan tâm giải quyết một cách đồng bộ và toàn diện.

Khắc phục tình trạng "khắc nhập - khắc xuất"

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến khó khăn kép hiện nay của y tế cơ sở song một trong những nguyên nhân chính là do hệ thống y tế luôn thay đổi, mô hình hoạt động chưa ổn định. Qua ý kiến của hầu hết cán bộ lãnh đạo, quản lý đơn vị y tế các cấp, chưa có ngành nào mà sự tách ra, nhập vào giữa các đơn vị y tế tuyến huyện lại diễn ra liên tục như ngành y tế. Từ năm 1998 đến nay, y tế tuyến huyện đã có đến 3 lần tách ra, nhập vào giữa bệnh viện, trung tâm y tế, trung tâm dân số, phòng y tế và có 3 lần chuyển giao quản lý giữa Sở Y tế và UBND cấp huyện. Tình trạng "khắc nhập - khắc xuất" này không chỉ ảnh hưởng đến kết quả phối hợp thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn mà còn ảnh hưởng đến tư tưởng công tác của đội ngũ cán bộ y tế cơ sở. Một đồng chí lãnh đạo Sở Y tế phân tích, trước tiên phải có mô hình quản lý phù hợp, tạo sự thống nhất, yên tâm cho cán bộ, nhân viên các đơn vị y tế cơ sở thực hiện nhiệm vụ chuyên môn. Giai đoạn 2021 - 2025, Sở Y tế đề nghị giữ nguyên mô hình y tế cơ sở như hiện nay. Về gỡ khó cho y tế cơ sở, Sở Y tế đang phối hợp với các ngành, địa phương xây dựng đề án xây dựng và phát triển mạng lưới y tế cơ sở tỉnh Thái Bình

đến năm 2025, định hướng năm 2030. Mục tiêu của đề án là bảo đảm sự thống nhất xuyên suốt về chuyên môn, nghiệp vụ theo hoạt động của ngành từ trung ương đến địa phương, đồng thời bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền địa phương; phát huy kết quả đạt được của mô hình y tế cơ sở hiện nay, nâng cao năng lực cung ứng và chất lượng dịch vụ của mạng lưới y tế cơ sở, bảo đảm cung ứng đầy đủ các dịch vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu và phối hợp lồng ghép chặt chẽ giữa dự phòng và điều trị. Tăng cường cơ sở vật chất, hoàn thiện tổ chức mạng lưới, đổi mới cơ chế hoạt động, cơ chế tài chính, phát triển nguồn nhân lực nhằm nâng cao năng lực cung ứng và chất lượng dịch vụ của hệ thống y tế cơ sở. Thực hiện quản lý toàn dân, bảo đảm cung ứng đầy đủ các dịch vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu, khám chữa bệnh cho nhân dân.

Trong đề án, ngành y tế xây dựng phương án duy trì hoạt động 8 trung tâm y tế và trạm y tế cấp xã, sẽ xây dựng mô hình trạm y tế khu vực tăng cường cho các vùng xa, nơi xa bệnh viện (khoảng 3 trạm/huyện) để khám chữa bệnh cho nhân dân ngay tại địa bàn. Tăng cường chuyển giao kỹ thuật, hướng dẫn chuyên môn cho y tế cơ sở; thực hiện luân phiên bác sĩ từ bệnh viện, trung tâm y tế huyện, thành phố về xã, phường, thị trấn làm việc...

Ngoài việc ổn định bộ máy y tế cơ sở, theo ý kiến của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý y tế cơ sở, cần khẩn trương tuyển dụng bổ sung 400 cán bộ

đang thiếu tại các trạm y tế và các trạm y tế trong toàn tỉnh. Bên cạnh đó, để y tế cơ sở thực hiện tốt công tác chăm sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân, cần ban hành các cơ chế tạo điều kiện để y tế cơ sở tham gia liên doanh, liên kết trong đầu tư trang thiết bị thực hiện các dịch vụ khám chữa bệnh. Bởi từ trước đến nay chính sách đãi ngộ cho cán bộ y tế cơ sở chưa được quan tâm đúng mức. Hơn 6 năm không tuyển dụng bổ sung lực lượng cán bộ y tế trạm y tế trên phạm vi toàn tỉnh là chưa quan tâm sâu sát đối với y tế cơ sở. Để có thể tuyển dụng, "giữ chân" nguồn nhân lực và giúp các trạm y tế thực hiện tốt vai trò "người gác cổng" trong chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân rất cần những cơ chế, chính sách mang tính đột phá, lâu dài. Cần sớm có chế độ đãi ngộ, động viên đội ngũ bác sĩ, nhân viên y tế về cơ sở làm việc, đổi mới mạnh mẽ cơ chế và phương thức hoạt động của trạm y tế cấp xã để thực hiện vai trò là tuyến đầu trong công tác phòng bệnh, chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Bên cạnh đó, cùng với ngành y tế, các địa phương cần có sự quan tâm đầu tư đúng mức cho hoạt động của y tế cơ sở, tăng cường hơn nữa việc xã hội hóa để đầu tư kinh phí xây dựng cơ sở vật chất, mua sắm thêm các trang thiết bị cần thiết phục vụ nhu cầu khám chữa bệnh của nhân dân. Sức khỏe là tài sản quý giá nhất của mỗi người, vì vậy công tác y tế cũng cần được đặt là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu tại mỗi địa phương.

TRẦN HƯƠNG - HOÀNG LANH



ĐỒNG BÀO CÔNG GIÁO TIỀN HẢI

Nào nức đôn mừng lễ Giáng sinh

Một mùa Giáng sinh an lành nữa lại về. Những ngày gần lễ Giáng sinh, đồng bào Công giáo huyện Tiên Hải tất bật trang trí hàng đá, cây thông Noel; trên mọi ngõ đường, ngõ xóm, nơi đâu cũng lung linh ánh sáng chào đón lễ Giáng sinh, tạo nên không khí sôi động, ấm cúng không chỉ trong cộng đồng bà con giáo dân mà còn lan tỏa khắp mọi nơi.

24/32 xã, thị trấn của huyện Tiên Hải có đồng bào Công giáo với trên 48.000 nhân khẩu, chiếm 1/3 giáo dân toàn tỉnh. Xã Nam Trung có 13.445 nhân khẩu, đồng bào Công giáo chiếm 70% dân số. Mừng lễ Giáng sinh, tại các nhà thờ, công việc trang trí đèn màu, cây thông, hàng đá đang được gấp rút tiến hành. Trên tuyến đường chính và các trục đường

thôn đều được bà con vệ sinh sạch sẽ, kết đèn đủ màu sắc tạo nên vẻ lung linh huyền ảo mang đặc trưng rất riêng của xứ đạo. Tranh thủ thời gian rảnh rỗi, chị Trần Thị Sơn, giáo dân giáo xứ Trung Đồng, xã Nam Trung cùng các giáo dân đến nhà thờ để chuẩn bị các phần việc phục vụ lễ Giáng sinh năm 2022 diễn ra an lành và ý nghĩa. Chị Sơn chia sẻ: Những ngày qua tôi cùng bà con giáo dân khẩn trương hoàn tất công việc chuẩn bị đón lễ Giáng sinh như làm hàng đá, máng cỏ, cây thông Noel, đèn hoa rực rỡ trang hoàng đẹp mắt. Các giáo họ và ca đoàn của nhà thờ tập dượt, chuẩn bị các tiết mục văn nghệ, các hoạt cảnh đón mừng ngày đại lễ. Ông Nguyễn Văn Huyền, Trưởng ban công tác mặt trận thôn Ái Quốc, xã Nam Trung cho biết: Năm nay, lễ Giáng sinh của bà con thôn Ái Quốc cũng như nhân dân xã Nam Trung vui hơn vì dịch Covid-19 đã được kiểm soát tốt. Bà con giáo dân nơi đây luôn thực

hiện "Sống phúc âm trong lòng dân tộc", "Kính Chúa, yêu nước", chấp hành tốt các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, quy định của địa phương. Khi kinh tế phát triển, đời sống vật chất và tinh thần của người dân ngày càng được nâng cao thì ngày lễ Giáng sinh được bà con tổ chức long trọng và chu đáo hơn.

Về xã Văn Trường những ngày này, đi đến đâu cũng thấy không khí nhộn nhịp, sôi nổi, đồng bào Công giáo rất phấn khởi khi lễ Giáng sinh đang đến gần. Ông Nguyễn Quang Tân, Chủ tịch UBND xã cho biết: Văn Trường có 9.150 nhân khẩu, trong đó 53% là người Công giáo. Xã có 2 giáo xứ là Bắc Trạch và Quan Cao. Mọi hoạt động của bà con giáo dân đều gắn với cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh", phong trào thi đua xây dựng "Xứ, họ đạo 4 gương mẫu", được đồng bào Công giáo thực hiện tốt. Các chức sắc tôn giáo và bà con giáo dân luôn được sự quan tâm, ủng hộ của cấp ủy, chính quyền địa phương trong hoạt động tín ngưỡng tôn giáo trên cơ sở Hiến pháp và pháp luật. Hiện nay, các giáo họ và ca đoàn của các nhà thờ đang phân công tập dượt, chuẩn bị những tiết mục văn nghệ đặc sắc để đón mừng đại lễ. Ở các gia đình Công giáo, bà con dọn dẹp, trang trí nhà cửa gọn gàng, trang trọng.

Không chỉ là lễ hội tôn giáo của riêng đồng bào Công giáo, rất nhiều người dân trên địa bàn huyện Tiên Hải cũng náo nức hòa vào không khí đón mừng lễ Giáng sinh tại các nhà thờ, cùng chia sẻ niềm vui với người Công giáo và cùng nhau thắt chặt thêm tình đoàn kết, chung tay xây dựng quê hương ngày thêm giàu đẹp.

HỒNG HẠNH

Cha tôi - người thầy - người chiến sĩ

Làng tôi bên dòng sông Trà Lý, dòng sông mang đậm phù sa, con sông ôm ấp bao kỷ niệm thời cắp sách tới trường của lũ trẻ chúng tôi. Nơi đó, cha tôi - một người thầy, người chiến sĩ đã sống và làm việc, trưởng thành. Hình ảnh người cha in đậm trong trái tim tôi, thôi thúc, nhắc nhở, động viên, tiếp sức cho tôi vượt lên mọi khó khăn, hoàn thành nhiệm vụ.

Ngày tôi còn bé, cha tôi đã làm ông giáo trường làng với cái nghề "gõ đầu trẻ". Cuộc sống gia đình tuy còn nghèo, bữa cơm đạm bạc nhưng không làm giảm đi lòng nhiệt tình, sự say mê của ông trên bục giảng để dạy chữ cho các em học sinh thân yêu, góp phần vào sự nghiệp "trồng người", xây dựng thế hệ tương lai cho đất nước. Thấy - "người lái đò" cần mẫn luôn in đậm trong tâm trí các học trò.

Tết Mậu Thân năm 1968, theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, ông tạm gác bút nghiên, gấp trang giáo án, tạm biệt đồng nghiệp học trò, gia đình, quê hương lên đường vào Nam chiến đấu. Đến ngày đất nước thống nhất, Bắc Nam sum họp một nhà, cha tôi - người lính Cụ Hồ lại trở về với mái trường xưa tiếp tục nghề dạy học, nghề mà ông đã theo đuổi bấy lâu. Gặp thời trong bộ quần phục, đám trẻ hồn nhiên: "Chào chú bộ đội - thầy giáo ạ". Ông cười đáp lại với nét mặt rạng rỡ ngày sum họp.

Năm tháng qua đi, với nghị lực của người lính Cụ Hồ và lòng yêu nghề, mến trẻ của nhà giáo, từ một giáo viên, ông dần lượt đảm nhiệm các công



Cha và tôi cùng chung sở thích đọc Báo Thái Bình.

việc: Tổ trưởng bộ môn, Chủ tịch công đoàn rồi cán bộ lãnh đạo, quản lý nhà trường. Với cương vị Phó hiệu trưởng rồi Quyền hiệu trưởng, ông luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, góp phần xây dựng nhà trường đi đầu trong phong trào thi đua "Đay tốt, học tốt". Biết bao học sinh đã trưởng thành, rời mái trường đi khắp mọi miền đất nước học tập, công tác vẫn luôn nhắc tới thầy, ơn thầy.

Tuy đã nghỉ hưu nhưng hàng năm cứ vào dịp kỷ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, ông lại được các thế hệ học sinh và đồng chí, đồng nghiệp, đồng đội đến thăm, chúc mừng. Lòng tri ân người nghiệp vụ và bản chất Bộ đội Cụ Hồ thôi thúc ông không

Nơi gương bố, ba con trai của thầy đều lần lượt lên đường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hai người đã phấn đấu, trưởng thành, là cán bộ cao cấp trong quân đội. Hai cô con gái sau khi tốt nghiệp phổ thông không thi vào trường đại học nào khác mà chọn vào trường sư phạm. Khi tôi hỏi: "Sao không chọn nghề khác" thì các em trả lời: "Theo nghiệp bố - học làm người". Câu trả lời ngắn gọn mà sâu xa, cảm xúc đến thế, gọi lại trong tôi câu nói "Nghề dạy học là nghề cao quý nhất trong những nghề cao quý...". Một sự trùng hợp ngẫu nhiên, hai cô con dâu và cháu ngoại của thầy cũng là cô giáo. Hàng năm, nhân kỷ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, gia đình tôi có đủ 6 thầy cô giáo. Cha tôi vẫn bộ quần phục bạc màu ngồi giữa, quanh ông là các con dâu, con gái, đều là cô giáo. Không khí đầm ấm đó được nhân đôi khi cha tôi vinh dự được nhận Huy hiệu 55 năm tuổi đảng trong dịp Quốc khánh 2/9/2022. Nét mặt rạng rỡ, sáng ngời của ông bên cạnh đủ đầy con cháu và những bó hoa tươi thắm mà đồng nghiệp, người thân, đồng đội và học trò trao tặng. Tôi sẽ tặng ông, tặng vợ và các em, cháu - những nhà giáo một bó hoa muôn sắc ngát hương, kết tinh trong đó là kết quả hoàn thành tốt nhiệm vụ của người sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam đã được nghỉ hưu tiếp tục tham gia công tác Hội Cựu chiến binh thành phố Thái Bình. Đó là "Lớp cha trước, lớp con sau/Đã thành đồng chí, chung câu quân hành".

VŨ QUANG VINH (Thành phố Thái Bình)



Giáo dân thôn Bắc Trạch Đông, xã Văn Trường (Tiên Hải) trang trí hàng đá chuẩn bị đón lễ Giáng sinh.